

zaaknummer 2012 T677-1

Datum beslissing 8 januari 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.M.I. Bastiaans, advocaat te Amersfoort,

tegen:

(wijlen) **Frater [naam]**
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Fraters CMM.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 21 mei 2012.

Op 20 juli 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van frater [naam], Algemene Overste van de Fraters CMM.

Op 13 december 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Bastiaans voornoemd.

Namens de Congregatie is verschenen frater [naam] voornoemd.

2. De klacht

2.1. Klager stelt dat hij in de jaren [jaar] tot [jaar] meerdere malen seksueel is misbruikt door aangeklaagde op het [instituut] in [plaats]. Klager is sinds zijn geboorte slechtiend en om deze reden werd klager door zijn ouders op het [instituut] geplaatst. Klager had vanaf het begin veel heimwee en veel last van buikpijn. Aangeklaagde was de handenarbeidleraar van klager en klager vond aangeklaagde een lieve frater. Aangeklaagde heeft klager schoenen leren strikken. Dit schoenen strikken ging op een bepaalde manier. Klager moest in de schoot van aangeklaagde liggen en dan de lange veters van een lange laars strikken. Klager voelde dan een harde bobbel in de broek van aangeklaagde, waarbij hij zich later realiseerde dat dit de penis van aangeklaagde moest zijn. Ook stond aangeklaagde vaak tegen de rug van klager te drukken met zijn geslacht, wanneer klager aan een tafel stond te knutselen. Aangeklaagde

gaf dan altijd een kreunend geluidje. Klager weet zich te herinneren dat aangeklaagde dit bij meerdere kinderen deed.

In de zogenaamde rietkamer –een kamer waar riet werd opgeslagen voor mandvlechten en die op slot kon- heeft aangeklaagde klager op schoot genomen, gevoeld aan de penis van klager en een vinger tussen de billen doorgehaald. Ter zitting heeft klager nader verklaard dat hij altijd een korte broek droeg. Deze handelingen hebben meerdere malen plaatsgevonden.

2.2 Klager is in de periode van [jaar] tot [jaar] op het [instituut] meerder malen door verschillende fraters op verschillende wijzen misbruikt. Ook later in [plaats] in de eerste klas van de LTS is klager door een frater misbruikt. Klager herinnert zich niet meer alle namen van de fraters. Klager heeft tegen een andere frater, die werkzaam was als surveillant op het [instituut], ook een klacht ingediend.

De invloed van de gebeurtenissen op het leven van klager zijn fors. In verband met slechtiendheid heeft klager zijn opleiding aan de LTS niet kunnen afmaken en moest hij zonder diploma aan de slag. Klager heeft het nergens lang kunnen volhouden. Klager kon niet in een mannenwereld werken en kon niet omgaan met autoriteit. Na een periode in de ziektewet, werd klager als onbemiddelbaar betiteld en is hij bij de Sociale Dienst terecht gekomen.

Klager omschrijft zijn leven van zijn zevende tot zijn veertiende jaar als een hel. Klager is nog steeds geschokt en het kost hem moeite om zijn verhaal te doen, waarbij ook gevoelens van schaamte naar boven komen.

2.3 Klager heeft een zogenaamde toestemming gebruik melding/klacht als steunbewijs van de heer [naam] d.d. 25 september 2012 overgelegd. Deze klager heeft een klacht tegen dezelfde aangeklaagde ingediend met een omschrijving van dezelfde soort gebeurtenissen.

2.3 Het doel van de procedure is voor klager erkenning, genoegdoening en compensatie. Klager verzoekt zijn klacht dan ook gegrond te verklaren.

3. De inhoudelijke reactie

3.1 Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Algemene Overste heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Aangeklaagde is ruim veertig jaar in het instituut werkzaam geweest. In zijn persoonlijk dossier zijn geen aanwijzingen gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik en ook enkele medebroeders, die korte tijd met aangeklaagde hebben gewerkt, is niets gebleken dat kan duiden op seksueel misbruik. De Algemene Overste stelt voorts dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. Het handenarbeidlokaal lag nogal verwijderd van de andere lokalen, zodat er weinig zicht was op wat zich daar afspeelde.

3.2 Het is de Algemene Overste bekend dat nog drie andere klachten tegen dezelfde aangeklaagde zijn ingediend. Eén klacht is geseponeerd wegens het overlijden van klager, twee andere klachten zijn gegrond verklaard.

3.3 Ter zitting heeft de Algemene Overste verklaard dat hij het duidelijk acht dat klager door aangeklaagde seksueel is misbruikt. Volgens de Algemene Overste was er in die jaren ook sprake van een onmogelijke situatie op het [instituut] en was het pedagogisch klimaat volstrekt ontoereikend.

3.4 Ten slotte wil de Algemene Overste, wanneer de Klachtencommissie oordeelt dat het door klager gestelde aannemelijk wordt geacht, de pijn erkennen van klager en namens de Congregatie oprechte verontschuldigen aanbieden. De Algemene Overste heeft aangeboden persoonlijk met klager in gesprek te gaan.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik R.-K. K (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3 Er zijn ruim vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat aangeklaagde gedurende een periode van twee jaar regelmatig tijdens de handvaardigheidslessen tegen klager heeft staan aanrijden en dat klager regelmatig in die periode in de zogeheten rietkamer door aangeklaagde werd betast aan zijn geslachtsdelen.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast ondersteunen twee klachten van andere klagers het verhaal van klager. Beide klagers maken melding van soortgelijke gebeurtenissen gepleegd door aangeklaagde, zowel wat betreft de aard van het misbruik als de plaats waar het zich voordeed. De Klachtencommissie heeft kennis genomen van de uitgebrachte adviezen in beide zaken: het advies van 23 december 2011 in de zaak bekend onder nummer 2010 T225 en het advies van 23 november 2012 in de zaak bekend onder nummer 2012 T699, waarin de Klachtencommissie beide keren heeft geadviseerd de klacht van klager gegrond te verklaren. Ten slotte ondersteunt de verklaring van de heer [naam], zoals door klager overgelegd, het verhaal van klager. Deze zaak is bekend onder nummer 2012 T878.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas zeven jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een gezagsdrager en een vertrouwenspersoon.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. De Algemene Overste heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

4.6 Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Algemene Overste van de Congregatie van de Fraters CMM de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 8 januari 2013 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. L. Erftemeyer en drs. J.L.H.H. Kunnen, leden, bijgestaan door mr. I.C.T.M. Jongens-Manders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Algemene Overste van de Congregatie en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Algemene Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Algemene Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Algemene Overste.